

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Departament Prawa Gospodarczego i Analiz

Znak pisma: DPG-VI.053.19.2026
Warszawa, 18 sierpnia 2026 r.

Pani Małgorzata Motal
ul. Beskidzka 860/2
43-378 Rybarzowice
e-mail: niargo-estatc(y)wp.pl

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach informuję, że Pani petycja z dnia 3 czerwca 2026 r., przekazana przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców do Ministerstwa Rozwoju i Technologii Pana w dniu 3 lipca 2026 r., w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zwiększenie ochrony osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą przed całkowitym zajęciem środków finansowych niezbędnych do życia i prowadzenia działalności gospodarczej, została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

Przedmiotem petycji jest postulat wprowadzenia dodatkowych mechanizmów ochrony środków finansowych osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą w toku postępowania egzekucyjnego. Zaproponowane rozwiązania obejmują w szczególności ustanowienie odrębnej kwoty wolnej od zajęcia dla przedsiębiorców, pozostawienie na rachunku firmowym minimalnej kwoty niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej, ograniczenie możliwości zajmowania rachunków prywatnych oraz zagwarantowanie przedsiębiorcy dostępu do środków przeznaczonych na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych jego i jego rodziny.

Odnosząc się do przedstawionych postulatów, należy przede wszystkim wskazać, że obowiązujące przepisy przewidują już mechanizmy służące ochronie dłużnika zarówno w toku egzekucji sądowej, jak i administracyjnej.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości, postępowanie egzekucyjne uregulowane w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego zostało ukształtowane w sposób mający zapewnić równowagę pomiędzy prawem wierzyciela do skutecznego wykonania tytułu wykonawczego a koniecznością ochrony podstawowych praw dłużnika. Ograniczenia egzekucji stanowią przy tym wyjątek od zasady odpowiedzialności dłużnika całym majątkiem i powinny zachowywać właściwe proporcje pomiędzy interesami obu stron postępowania.

Osoba fizyczna prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą nie pozostaje bez ochrony w toku postępowania egzekucyjnego. Przepisy art. 829–839 Kodeksu postępowania cywilnego ustanawiają katalog ustawowych ograniczeń egzekucji, znajdujących zastosowanie również wobec osób prowadzących działalność gospodarczą.

W szczególności, zgodnie z art. 829 pkt 5 k.p.c., egzekucji nie podlegają pieniądze niezbędne dla dłużnika nieotrzymującego stałej płacy oraz jego rodziny na utrzymanie

przez okres dwóch tygodni. Przepis ten nie uzależnia ochrony od źródła uzyskiwanych dochodów, może zatem znaleźć zastosowanie również do osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, jeżeli spełnione są określone w nim przesłanki. Przepisy przewidują także wyłączenie spod egzekucji określonych składników majątku służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych dłużnika oraz jego rodziny.

Ministerstwo Sprawiedliwości wskazało również na rozwiązania odnoszące się bezpośrednio do egzekucji z rachunku bankowego. Zgodnie z art. 890 § 2 k.p.c. zakaz wypłat z zajętego rachunku nie obejmuje, po spełnieniu warunków określonych w ustawie, wypłat na wynagrodzenia za pracę wraz z należnymi podatkami i składkami na ubezpieczenia społeczne oraz innych należności wskazanych w tym przepisie. Rozwiązanie to ma szczególne znaczenie dla przedsiębiorców zatrudniających pracowników, ponieważ umożliwia realizację podstawowych obowiązków pracodawcy również w przypadku prowadzenia egzekucji z rachunku bankowego.

Ochronie przed egzekucją podlegają ponadto określone świadczenia przeznaczone na zaspokojenie podstawowych potrzeb dłużnika i jego rodziny. Dłużnik dysponuje także środkami pozwalającymi na kontrolę prawidłowości prowadzonych czynności egzekucyjnych, w tym skargą na czynności komornika oraz, w przypadkach określonych przepisami, powództwem przeciwegzekucyjnym. Dodatkową gwarancję stanowi nadzór sądu nad czynnościami komornika.

Wprowadzenie dodatkowej ochrony środków należących do przedsiębiorców wymagałoby zatem uwzględnienia nie tylko sytuacji dłużników, lecz także interesów wierzycieli. Wierzycielami w postępowaniach egzekucyjnych są bowiem często również przedsiębiorcy, dla których skuteczność egzekucji stanowi podstawowy instrument ochrony praw majątkowych oraz bezpieczeństwa obrotu gospodarczego.

Do postulatów przedstawionych w petycji, w zakresie egzekucji administracyjnej oraz regulacji dotyczących rachunków bankowych, odniosło się również Ministerstwo Finansów.

Jak wskazał ten resort, ochrona prawna dłużnika powinna być zasadniczo zapewniona niezależnie od trybu prowadzenia egzekucji. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przewiduje w tym zakresie szereg instrumentów ochronnych.

Zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 7 § 1 i 2 tej ustawy organ egzekucyjny stosuje środki egzekucyjne przewidziane w ustawie, które prowadzą bezpośrednio do wykonania obowiązku, a spośród kilku takich środków – środki najmniej uciążliwe dla zobowiązanego. Jeżeli zobowiązany uzna zastosowany środek za zbyt uciążliwy, może wnieść skargę na czynność egzekucyjną.

Przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji realizują również zasadę poszanowania minimum egzystencji, wyłączając spod egzekucji określone przedmioty, wierzytelności, prawa majątkowe oraz świadczenia. Dodatkowo, na podstawie art. 13 tej ustawy, organ egzekucyjny może na wniosek zobowiązanego i ze względu na jego ważny interes zwolnić z egzekucji określone składniki jego majątku.

W odniesieniu do egzekucji z rachunku bankowego Ministerstwo Finansów wskazało, że zajęcie następuje do wysokości dochodzonej należności. Jeżeli zatem kwota znajdująca się na rachunku zobowiązanego przewyższa wysokość należności objętej egzekucją, pozostała część środków pozostaje do jego dyspozycji.

Istotne znaczenie ma również art. 9 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zgodnie z którym ochrona przewidziana dla wynagrodzenia ze stosunku

pracy ma odpowiednie zastosowanie do wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania. Ochrona ta może zatem obejmować także należności uzyskiwane przez osoby prowadzące działalność gospodarczą, jeżeli mają one taki charakter.

Niezależnie od mechanizmów przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym przedsiębiorcy znajdujący się w trudnej sytuacji finansowej mogą korzystać z ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przewidzianych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Jeżeli przemawia za tym ważny interes podatnika lub interes publiczny, możliwe jest m.in. odroczenie terminu płatności podatku, rozłożenie podatku lub zaległości podatkowej na raty, jak również umorzenie w całości albo w części zaległości podatkowych. Udzielenie ulgi w postaci odroczenia lub rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej skutkuje zawieszeniem postępowania egzekucyjnego.

Odnosząc się bezpośrednio do postulatu ochrony prywatnych rachunków bankowych przedsiębiorców, Ministerstwo Finansów wskazało, że odpowiedni mechanizm ochronny już funkcjonuje. Zgodnie z art. 54 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby są wolne od zajęcia, na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Limit ten ma charakter odnawialny i przysługuje w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym trwa zajęcie.

Niezależnie od przedstawionych powyżej instrumentów związanych bezpośrednio z postępowaniem egzekucyjnym należy wskazać, że Ministerstwo Rozwoju i Technologii podejmuje działania ukierunkowane na ograniczenie obciążeń finansowych przedsiębiorców, w szczególności mikroprzedsiębiorców, oraz wsparcie ich w utrzymaniu płynności finansowej.

Jednym z instrumentów służących realizacji tego celu są obowiązujące od grudnia 2024 r. tzw. wakacje składkowe. Rozwiązanie to umożliwia przedsiębiorcy spełniającemu warunki ustawowe skorzystanie ze zwolnienia z obowiązku opłacania składek na własne ubezpieczenia społeczne za jeden wybrany miesiąc w każdym roku kalendarzowym. Zwolnienie obejmuje składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, a także – w odpowiednich przypadkach – składkę na ubezpieczenie chorobowe oraz składki na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy.

W okresie korzystania ze zwolnienia należne składki są finansowane ze środków budżetu państwa. Mechanizm ten pozwala zatem na czasowe ograniczenie obciążeń publicznoprawnych przedsiębiorcy przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz uprawnień wynikających z tych ubezpieczeń.

Obowiązujące rozwiązania przewidują ponadto system preferencji dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz przedsiębiorców prowadzących ją na niewielką skalę. Należą do nich m.in. ulga na start, preferencyjne składki na ubezpieczenia społeczne oraz „Mały ZUS”.

Ulga na start umożliwia, po spełnieniu ustawowych warunków, czasowe zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne przez okres pierwszych sześciu miesięcy prowadzenia działalności. Następnie przedsiębiorca może korzystać z preferencyjnych składek, których podstawa wymiaru ustalana jest od zadeklarowanej kwoty nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę, przez okres dwóch lat. Z kolei przedsiębiorcy osiągający przychody do 120 000 zł za poprzedni rok z działalności

gospodarczej mogą, po spełnieniu przewidzianych warunków, korzystać z „Małego ZUS”, w ramach którego wysokość składek na ubezpieczenia społeczne jest powiązana z uzyskiwanym dochodem.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że obowiązujące przepisy przewidują mechanizmy chroniące określone składniki majątku i środki finansowe dłużnika przed egzekucją, instrumenty umożliwiające kontrolę sposobu prowadzenia egzekucji, jak również rozwiązania pozwalające przedsiębiorcom znajdującym się w trudniejszej sytuacji finansowej na ograniczenie części bieżących obciążeń publicznoprawnych.

Jednocześnie ustanowienie postulowanej w petycji dodatkowej, szerokiej ochrony środków finansowych osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą prowadziłoby do dalszego ograniczenia możliwości dochodzenia należności przez wierzycieli. Wymagałoby to ingerencji w istniejącą równowagę pomiędzy ochroną dłużnika a prawem wierzyciela do skutecznego wykonania przysługującej mu należności, przy czym wierzycielami przedsiębiorców mogą być również inne osoby prowadzące działalność gospodarczą.

W świetle powyższego, z uwzględnieniem stanowisk przedstawionych przez Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Ministerstwo Finansów, a także funkcjonujących instrumentów wsparcia osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, brak jest podstaw do podjęcia prac legislacyjnych w zakresie zmian postulowanych w petycji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Grzegorz Płatek

Dyrektor

/ kwalifikowany podpis
elektroniczny /